

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест:

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 2

Рівне, 2020

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Немеш Олена Миколаївна – доктор психологічних наук, доцент, професор, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олексій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Т.І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету.

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ: збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти. Випуск 2. Рівне: РДГУ, 2020. 140 с.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №11 від 26 листопада 2020 р.)*

УДК 159.922.86 – 056.49

ОСОБЛИВОСТІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ**Конончук А., здобувач освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 053****«Психологія» (Практична психологія), 3 курс, РДГУ***Науковий керівник: канд.психол.наук, доцент Назаревич В.В.*

Актуальність теми полягає в тому, що підлітковий вік так як й інші вікові періоди у житті людини, має свої певні особливості та певну проблематику. У підлітковому віці діти, зазвичай, мають різні взаємини з дорослими та однолітками. Спілкування з ровесниками постає на першій план та набуває більшої цінності, а це означає що й вплив такого оточення набуває суттєвого значення у поведінці та й загалом у житті підлітка. Щоб успішно вирішувати проблему запобігання негативних новоутворень особистості, які в кінцевому рахунку реалізуються в аморальних вчинках, і розробляти засоби їх усунення, необхідно насамперед досконало вивчити це явище. Девіантна поведінка являє собою систему вчинків особистості, що відхиляються від загальноприйнятої норми (норми психічного здоров'я, права, культури, моралі тощо). Як зауважує І. С. Кон, девіантну поведінку особистості можна поділити на дві великі категорії, а саме: поведінка, що відхиляється від норм психічного здоров'я, коли йдеться про наявність психопатології; поведінка, що порушує соціальні та культурні і правові норми [1; с. 70]. Важливо зауважити, що підлітковий вік вважається з одним із найважчих періодів людини, особливо з точки зору виховного процесу, тому дуже часто діти дозволяють собі протиправні та неадекватні дії в знак протесту.

Однією з причин появи девіантної поведінки вважають це ряд психологічних захворювань, поширення алкоголізму, наркоманії, погіршення генетичного фону населення. З біологічної точки зору причиною є органічне ураження головного мозку, внаслідок патології які виникли під час вагітності та пологів, що утруднює соціальну адаптацію дитини. Також, слід враховувати генетичні аспекти, які передаються у спадок: порушення нервової системи, дефекти мовлення, слуху і т. д. Ще одним важливим фактором є саме правильне виховання, тому що прорахунки в цьому процесі породжують ті чи інші відхилення у розвитку дитини. Також саме в переломному підлітковому віці поширені такі причини, як не розділене кохання, смерть близької людини, наслідування людей які вчинили самогубство, перевтома, депресія, агресія, страх, коли людина не може контролювати свої дії. Для девіантної поведінки характерна розбіжність між знаннями норм, моралі та реальних дій та вчинків. Якщо підліток знає певні норми та цінності і все одно їх порушує, це означає що вони не настільки сильно змогли переконати дитину та вплинути на її поведінку. Причиною може бути недостатнє виховання з боку батьків або знецінення їхнього авторитету та не сприймання батьківських настанов.

Стадії соціальної дезадаптації неповнолітніх девіантів:

– компенсаторно-поступлива стадія, коли дитина або підліток прагне зняти внутрішню напругу у зв'язку з несприятливими обставинами зовнішнього середовища, втратою головної мети, переорієнтацією на завдання більш загального порядку;

– конфліктно-демонстративна стадія виникає, якщо попередня лінія поведінки не приносить бажаних результатів;

– стадія внутрішньої середовищної ізоляції, коли учень перестає вважати себе членом соціальної групи і починає орієнтуватися на думку асоціальних однодумців [2; с. 18].

Підліток як і кожна доросла людина має певні потреби, особливість в тому, що потреби можуть бути як активними так і пасивними (скритими), тому саме які з них впливають на дію підлітка, залежить від декількох факторів, таких як, стан самої дитини, особливості предмету задоволення потреби та інш. Навіть одна й та сама потреба не однаково впливає на вчинки людей. У межах психіатричного підходу (Ю. Александровський, Ю. Антонін, Л. Балабанова, П. Ганнушкін, Дж. Кауфман, Д. Халаган та ін..) девіантні форми поведінки розглядають як до хворобливі особливості особистості, що сприяють формуванню психічних розладів та захворювань. Під девіацією в цьому підході розуміють психічні розлади, які не повною мірою досягли психопатологічних якостей [3; с. 31].

Різні аспекти проблеми роботи з підлітками, що мають порушення у поведінці розглядаються у працях багатьох вітчизняних науковців: соціально-педагогічні аспекти попередження девіантної поведінки (В.Афанасьєва, Г.Корчова, Л.Тетерятникова, Н.Фоміна Т.Федорченко, та ін.); сутність профілактики девіантності у системі виховання (Т.Мальцева, С.Немченко, Л.Просандєєва, О.Шарапова та ін.) та навчання (Т.Андронюк, І.Данченко, О.Єжова, Т.Качмазова, Н.Рудюк, В.Співак та ін.), громадських та позашкільних організацій (Т.Окушко, Н.Онищенко та ін.); технології соціально-педагогічної профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі розроблені у працях вітчизняних (О.Антонова-Турченко, Н.Квітковська, О.Тарновська, Г.Товканець, М.Фіцула та ін.) [4; с. 110].

Отже, підсумувавши все вище сказане, можна дійти **висновку**, що поведінка підлітків не завжди є прийнятною відповідно до соціально значущих норм і правил, тому й постає питання девіантності. Саме цей вік є періодом переходу від дитинства до дорослості, відбуваються якісні зміни, перебудова всього організму, і потрібно пам'ятати, що важливий не тільки фізичний розвиток дитини, а засвоєння етичних норм, моралі, цінностей, розвиток соціального інтелекту, самоусвідомлення, хороші відносини з ровесниками та дорослими, все це позитивно вплине на соціалізацію та запобіжить виникненню протиправних дій.

Список використаної літератури

1. Боярин Л.В. Методики та специфіка процедури емпіричного дослідження психологічних особливостей соціально дезадаптованої поведінки підлітків із дистантних сімей. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. № 2(31) 2013. С.70.
2. Вольнова Л. М. Профілактика девіантної поведінки підлітків. Київ 2016. С.18
3. Сорокін І. І. Формування соціальної компетентності підлітків із девіантною поведінкою у позаурочній діяльності загальноосвітнього навчального закладу [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук : Старобільськ, 2016. 31с.
4. Зобенько Н.А. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота» Випуск 2(41). 2017.С.110.

УДК 371.2

РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЗДО

Конончук К., здобувач ОС «магістр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,
2 курс, РДГУ

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Джемдзера К.В.

Постановка проблеми. Сучасний період розвитку суспільства характеризується посиленням вимог до освіченості людини, що передбачає досягнення нею пізнавального досвіду зокрема в напрямі оволодіння навичками навчальної діяльності.

Ця проблема набуває особливої ваги в умовах реформування загальноосвітньої школи, її орієнтації на розвиток особистості учня як суб'єкта освітнього процесу. Вона є актуальною і для дошкільних закладів освіти, які виконують завдання підготовки дошкільників до навчання у школі.

Для успішного розв'язання зазначеної проблеми необхідним є пошук нових можливостей такої підготовки, відображених зокрема в оптимальних педагогічних умовах формування навичок навчальної діяльності дошкільників в закладі дошкільної освіти.

Мета статті: обґрунтувати оптимальні педагогічні умови формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.

Виклад основного матеріалу. Аналіз поглядів дослідників на сутність педагогічних умов створив підстави для трактування цього явища як сукупності заходів, об'єктивних можливостей, причин або значимих обставин процесу навчання і виховання, що забезпечує ефективну реалізацію певного аспекту цього процесу в

З М І С Т

Алексюк М. Молодіжний сленг – соціально-психологічна проблема чи спосіб самовираження сучасної молоді.....	3
Апостол М. Ставлення людини до процесу старіння.....	5
Бабич Л. Вікові особливості морального розвитку особистості у молодшому шкільному віці	7
Будько Н. Представлення родителів о вихованні дошкільників.....	9
Бурдина О. Проявление прокрастинации у студенческой молодежи.....	11
Вейна К. Загальний недорозвиток мовлення як психолого-педагогічна проблема.....	13
Войчук Т. Зміст корекційної роботи логопеда з дітьми з ринолалією.....	14
Ганусевич В. Проблемы влияния электронных сми на личность человека.....	16
Гордійчук Т. Соціальні мережі як детермінанта особистісного розвитку підлітків.....	17
Гордійчук І. Профілактика відхилень у поведінці молодших школярів у позаурочний час...	19
Грабовська С. До проблеми виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку.....	20
Гребеневич О. Формування в першокласників навичок читання й письма в умовах компетентнісної освіти.....	22
Гребіневич М. Роль ціннісних орієнтацій у формуванні професійного самовизначення у старших школярів.....	24
Гузей А. Вплив маніпулятивних дій на міжособистісне спілкування.....	26
Гузей А. Психологічний булінг в шкільному колективі: критерії та напрями прояву та напрями профілактики.....	28
Даниленко С. Генезис и трансформация змеиноного образа в белорусско-литовской мифологии.....	30
Демчук Д. Формування навичок безпечної поведінки дошкільників як теоретична проблема.....	32
Дем'янюк В. Роль емоційного інтелекту у професійній діяльності психолога.....	33
Дмитришина А. Особливість впливу стосунків з батьками на формування самооцінки дитини молодшого шкільного віку.....	35
Дрогомирецька О. Формування адаптивних здібностей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями.....	37
Заговора Л. Мотивація як один з основних факторів у вивченні іноземної мови.....	38
Заговора Л. Вплив мотивації на ставлення підлітків до вивчення іноземної мови.....	40
Єфімова М. Розробка системи психологічних заходів щодо профілактики агресивної поведінки підлітків.....	41
Іслямова А. Розвиток слухової уваги і пам'яті у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	44
Кардаш Є. Особливості практичної роботи, спрямованої на розвиток мовленнєвої здатності дитини з РСА.....	45
Касянчук М. Вплив булінгу на формування Я-концепції підлітків.....	47
Качуровська Д. Рівні особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів.....	49
Киричик Е. Проявление эмоций у девочек и мальчиков подросткового возраста.....	52
Климчук І. Причини емоційного вигорання під час пандемії у студентів.....	55
Кобець Д. Теоретичний аналіз проблеми мотивації молодших школярів.....	56
Ковальчук І. Теоретичні основи розвитку пізнавальної діяльності дітей шостого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	57
Ковальчук М. Казка та її роль у вихованні дитини.....	58
Козенюк М. Готовність до вибору професії як специфічне психологічне утворення особистості старшокласника.....	61
Командік О. Психологічні детермінанти розвитку лідерських якостей у молодших школярів.....	63
Конончук А. Особливості девіантної поведінки підлітків.....	65

Конончук К. Реалізація педагогічних умов формування навичок навчальної діяльності у дітей старшого дошкільного віку в ЗДО.....	66
Копель Ю. Діагносіка інтелектуального потенціалу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивно-ресурсних центрах.....	69
Корольова О. До проблеми впровадження проектної технології в роботу закладу дошкільної освіти.....	70
Костінська М. Гендерні особливості мотивації до лідерства у студенської молоді.....	71
Кравчук У. Психолого-педагогічні основи розвитку уваги дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.....	74
Крушельницька Н. Особливості взаємодії малокомплектного ЗДО з сім'єю в умовах протиепідемічного карантину.....	76
Лабатій М. Використання дидактичних ігор і вправ з елементами розв'язання винахідницьких задач у процесі образотворчої діяльності дошкільників.....	78
Левчук М. Вплив структури сімейних відносин на взаємини старших дошкільників з ровесниками.....	81
Мельник Н. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами комп'ютерних ігор.....	82
Мельник Ю. Дидактичні комп'ютерні ігри як засіб розвитку старших дошкільників: використання в практиці закладу дошкільної освіти.....	84
Мельничук Ю. Гендерне виховання як завдання дошкільної освіти.....	87
Менік Н. Дослідження питання виникнення тривожності у дітей старшого дошкільного віку.....	89
Микитюк В. теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення старшокласників..	90
Миронець Л. Виховання гуманних почуттів у дітей.....	92
Михайлова Т. Психологічні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях.....	95
Михалюк М. Конвергенція сімейної та професійної мотивації у працюючої жінки.....	97
Мовчко О. Вплив пандемічної реальності на виникнення депресії в юнацькому віці.....	101
Одейчук І. Дослідження соціально-психологічних закономірностей формування стресостійкості у студентської молоді.....	103
Осадча І. Стиль батьківського виховання як детермінанта виникнення страхів у дошкільників з особливими освітніми потребами.....	104
Павлова Р. Вплив інтернету на психіку підлітка.....	107
Паршина Я. Побудова міжособистісних взаємин як завдання розвитку у період дорослості.....	108
Рабович І. Прояви девіантної поведінки у підлітковому віці та їх корекція.....	110
Романович І. Технології попередження суїцидальних тенденцій серед старших школярів.....	112
Серко в. Виховні можливості народних прислів'їв як засобів формування моральних норм поведінки дитини.....	114
Синяк О. Художні тексти в пізнавальному розвитку дошкільника.....	117
Сосонюк О. Психологічний аналіз фрустрації та її особливостей.....	119
Тищук К. Розвиток комунікабельності молодших школярів в умовах інклюзивного навчання.....	121
Урус К. Роль пізнавальної активності у становленні особистості молодшого школяра.....	123
Федорук І. Психологічні детермінанти формування самооцінки у підлітковому віці.....	125
Хомич М. Використання інтерактивних методів на уроках з технологічної освітньої галузі у початкових класах.....	127
Черуха А. Психологічні складові захисту від маніпуляцій.....	129
Шальнова О. Психологічний аналіз ставлення до цивільного шлюбу на етапі ранньої зрілості.....	130
Шепельчук і. Проблема адаптації першокласників до навчальної діяльності.....	135